

Ρατσισμός, κράτος, παρακράτος: 47 χρόνια από την ίδρυση του κόμματος των Μαύρων Πανθήρων

του Barikat

Τον Οκτώβριο του 1966 δύο νεαροί, ο Huey Newton και ο Bobby Seale, ιδρύουν στο Oakland της Καλιφόρνια μια οργάνωση, η οποία με το πρόγραμμα και την ιδεολογία της συνεισέφερε σημαντικά στη ριζοσπαστικοποίηση του κινήματος κατά του κοινωνικού αποκλεισμού των αφρο-αμερικανών, εισήγαγε πρωτόγνωρες και αποτελεσματικές μορφές πολιτικής παρέμβασης και οργανωτικής πρακτικής, μία οργάνωση που καταπολεμήθηκε βάνουσα και με ποικίλους τρόπους από το κράτος: Το Κόμμα των Μαύρων Πανθήρων.

«Έχω ένα όνειρο... καταραμένο Μισσισίπι»[1]

Μία δεκαετία μετά την άρνηση της Rosa Parks να παραχωρήσει τη θέση της σ' έναν λευκό συνεπιβάτη και το 381ήμερο μποϊκοτάζ των αστικών λεωφορείων στην πόλη Montgomery της Alabama, το κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα των μαύρων είχε πετύχει κάποιες νίκες, η ισχύς των οποίων όμως ήταν περιορισμένη στο γράμμα του νόμου.

Συγκεκριμένα, ενώ ήδη από το 1954 το ανώτατο δικαστήριο των ΗΠΑ είχε κρίνει τον φυλετικό διαχωρισμό στα δημόσια σχολεία της χώρας αντισυνταγματικό, χάρη στην άρνηση εφαρμογής του νόμου εκ μέρους των τοπικών αρχών και τα ρατσιστικά πιστεύω μεγάλου κομματιού της λευκής αμερικάνικης κοινωνίας, το 1966 μόλις το 10% των 3,5 εκατομμυρίων μαύρων παιδιών που ζούσαν στις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ, είχαν συμμαθητές λευκού δέρματος[2].

Στη μεγάλη πορεία της Washington για Εργασία και Ελευθερία, το 1963, πάνω από 200.000 άνθρωποι, είχαν ονειρευτεί μαζί με τον Martin Luther King Jr. «ότι μια μέρα αυτό το έθνος θα ξεσηκωθεί και θα ζήσει το αληθινό νόημα της πεποίθησής του (..) ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν δημιουργηθεί ίσοι» [3].

Το 1964 ο νόμος για τα πολιτικά δικαιώματα (Civil Rights Act) κατήργησε το φυλετικό διαχωρισμό σε όλους τους δημόσιους χώρους και έδωσε ίσα εκλογικά δικαιώματα σε έγχρωμους και λευκούς πολίτες. Ο ρατσισμός όμως δεν πεθαίνει με νομοθετικές ρυθμίσεις, δεν σταματάει να είναι εγγεγραμμένος στις πρακτικές, δεν εξαφανίζεται από τις πεποιθήσεις των ανθρώπων επειδή το κράτος άλλαξε τους νόμους. Οι ρίζες του είναι χωμένες βαθιά στο έδαφος του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, καθώς ο ρατσισμός - όπως και ο εθνικισμός και ο σεξισμός - είναι ουσιαστικό συστατικό εκείνου του μείγματος που εγγυάται την σχετικά ομαλή αναπαραγωγή των καπιταλιστικών σχέσεων εξουσίας. Όλοι οι μηχανισμοί του κράτους - όχι μόνο η νομοθετική εξουσία - συμμετέχουν ενεργά και ποικιλοτρόπως στη διαδικασία καλλιέργειάς του. Ο ρατσισμός απαντάει στο ερώτημα: ποιο είμαστε εμείς και ποιοι είναι οι άλλοι, πατώντας σε υπαρκτές και εμφανείς διαφορές (εξωτερική εμφάνιση, πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, νοοτροπίες κοκ), αποδίδοντας τους καθοριστική σημασία. Έτσι για τον λευκό εργαζόμενο ο άλλος δεν είναι εκείνος που ελέγχει τα μέσα παραγωγής, αλλά ο έγχρωμος, ο οποίος όπως και ο ίδιος, είναι αναγκασμένος να πουλήσει την εργατική του δύναμη για να ζήσει.

Ο ρατσισμός είναι πρακτική και της εργατικής τάξης και (ασυνείδητος) τρόπος

οικοδόμησης μιας συμμαχίας με το Κεφάλαιο, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, δηλαδή φτηνού εργατικού δυναμικού. Ο ρατσισμός, ακριβώς επειδή υπερβαίνει τις δομές του κράτους και φωλιάζει στη συνείδηση και της εργατικής τάξης, λειτουργεί ως φράγμα στην πραγμάτωση διεκδίκησης δικαιωμάτων και χειραφέτησης, εξυπηρετεί τα συμφέροντα του Κεφαλαίου και του κράτους, χωρίς να είναι αναγκαία ή εμφανής, η άμεση παρέμβαση τους.

Το Μάρτη του 1963 στην πόλη Jackson του Mississippi εκτελείται ο Medgar Evers, ακτιβιστής του κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα, από έναν λευκό ανθοπώλη κατά την εκτίμηση του οποίου «στο Mississippi θα πρέπει να πυροβολήσουμε πολλούς τα επόμενα χρόνια για να προστατεύσουμε τα παιδιά και τις γυναίκες μας από τους βρώμικους αράπηδες» [4][5]. Κρίνεται αθώος και ανταλλάσσει χειραψίες με τον κυβερνήτη της πολιτείας... Mississippi Goddamn. Το Σεπτέμβρη της ίδιας χρονιάς μέλος της Ku Klux Klan και εγκάρδιος φίλος των αστυνομικών αρχών, δολοφονεί με βομβιστική επίθεση σε μια εκκλησία του Birmingham της Alabama τέσσερα κοριτσάκια και στο Neshoba County το 1964 η Ku Klux Klan, σε συνεργασία με την αστυνομία βασανίζει και δολοφονεί τρεις νεαρούς ακτιβιστές που παρευρίσκονταν στην πόλη, προκειμένου να εξιχνιάσουν την εξαφάνιση δύο μελών του κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα.

Μεταξύ του 1940 και του 1970 πάνω από πέντε εκατομμύρια απόγονοι σκλάβων, μετανάστευσαν από τις πολιτείες του νότου, όπου και μετά την κατάργηση της δουλείας ζούσαν και εργάζονταν υπό απάνθρωπες συνθήκες, στις βόρειες πολιτείες των ΗΠΑ. Άφησαν πίσω τους μισθούς κατά 60% χαμηλότερους από εκείνους των λευκών[6], για να πουλήσουν την εργατική τους δύναμη στις βιομηχανικές περιοχές της χώρας. Μετακόμισαν από τις φυτείες του νότου στα γκέτο του βορρά, καθώς η εγκατάσταση αфро-αμερικανών σε μια γειτονιά σήμανε την έναρξη μαζικής φυγής των λευκών. Οι γκετοποίηση ισοδυναμούσε με εγκατάλειψη και αποκλεισμό από την πρόσβαση ακόμα και στις βασικές κοινοτικές υπηρεσίες όπως την αποκομιδή αποβλημάτων. Έτσι το 1966 στα γκέτο των ΗΠΑ, καταγράφηκαν 14000 περιπτώσεις όπου βρέφη και μικρά παιδιά είχαν υποστεί δάγκωμα αρουραίου[7]. Ωστόσο, ο αριθμός αυτός δεν φάνηκε να αρκεί ως επιχείρημα για την ψήφιση πρωτοβουλίας ύστατης ανάγκης, η οποία πρότεινε την απελευθέρωση κρατικών κονδυλίων για την καταπολέμηση αυτού του μακάβριου φαινομένου.

Το 1967 το μέσο εισόδημα μιας μαύρης οικογένειας ανερχόταν σε μόλις 3971 δολάρια, την ίδια στιγμή που μια οικογένεια λευκών Αμερικάνων κατά μέσο όρο διέθετε 7170 δολάρια για να ζήσει.

Μεταξύ του 1960 και 1967, περίοδος οικονομικής ανάπτυξης όπως αναφέρει το γερμανικό περιοδικό Der Spiegel στο κύριο άρθρο του τον Αύγουστο 1967, το οικογενειακό εισόδημα των κατοίκων του γκέτο Watts είχε πέσει από 3897 δολάρια στα 3803, και από 4346 στα 3729 δολάρια στο γκέτο Hough της πόλης Cleveland. Η ανεργία των λευκών Αμερικάνων κατέγραφε πτώση, ενώ τα ποσοστά ανεργίας στα μέλη της μαύρης κοινότητας συνεχώς αυξάνονταν.

Η βία στα γκέτο του αμερικάνικου βορρά δεν περιοριζόταν όμως στην καθημερινή δολοφονία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που ονομάζεται φτώχεια. Τον Ιούλιο του 1964 ο 15χρονος αфро-αμερικάνος James Powell πέφτει νεκρός από σφαίρες αστυνομικού στο Harlem. Ο θάνατος του είναι η σταγόνα που ξεχειλίζει το ποτήρι. Η πρώτη εξέγερση των εγκλεισμένων στα γκέτο της υπερδύναμης ξεσπά. Ακολουθούν το ίδιο καλοκαίρι τα γκέτο των μαύρων σε Philadelphia, Rochester, Chicago, Jersey City, Paterson και Elizabeth. Το

1965 η εξέγερση στο γκέτο Watts του Los Angeles μετράει 34 νεκρούς μέσα σε έξι μέρες και το καλοκαίρι του 1966 στον πόλεμο της Λευκής Αμερικής κατά των έγχρωμων φτωχών, σκοτώνονται 80 άνθρωποι σε ένα μόνο Σαββατοκύριακο. Το 1965 δολοφονείται ο Malcolm X, τρία χρόνια μετά πέφτει νεκρός από σφαίρες ο βραβευμένος με Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, Martin Luther King Jr.

Ο τελευταίος είχε γίνει persona non grata για τον υπερδύναμο επικεφαλής του FBI J. Edgar Hoover και τον Λευκό Οίκο ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '60, χάρη στην προσπάθεια του να οικοδομήσει συμμαχίες με συνδικάτα, το κίνημα κατά του πολέμου στο Βιετνάμ και με άλλες κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες. Η Λευκή Αμερική έδειχνε το σκληρό της πρόσωπο. Το όνειρο του φιλειρηνικού κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα παρέμεινε άπιαστο. Η ζωή τις πλειοψηφίας των αφροαμερικανών εξακολουθούσε να είναι εφιάλης.

«Η αναγέννηση του εαυτού συνιστά βία» [8]

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα παραπάνω, το πασιφιστικό δόγμα του King άνηκε πια στο παρελθόν, για όσες/ους αγωνίζονταν για ίσα δικαιώματα λευκών και έγχρωμων, για την υπεράσπιση της ίδιας τους της ζωής και αξιοπρέπειας, καθώς „επιχείρημα του Dr. King ήταν πως «η μη-βία θα επέφερε όφελος στο μαύρο λαό της Αμερικής. Υπέθετε, πως όταν δεν είσαι βίαιος, όταν υποφέρεις, ο αντίπαλός σου θα δει τα βάσανα σου και θα συγκινηθεί και θα αλλάξει ολόψυχα. [...] Βασίστηκε όμως σε μία λανθασμένη υπόθεση: Για να λειτουργήσει η στρατηγική της μη-βίας, ο αντίπαλος σου πρέπει να έχει συνείδηση. Η Αμερική δεν έχει». “[9]

Επηρεασμένο από τα γραπτά του Frantz Fanon, του Che Guevara και του Mao και εξελίσσοντας τις ιδέες του Malcolm X, σύμφωνα με τις οποίες η μαύρη κοινότητα πρέπει σε ορισμένες περιπτώσεις να κάνει χρήση όπλων, προκειμένου να πετύχει τους πολιτικούς της στόχους, και ακολουθώντας την πεποίθησή του Malcolm, πως μέσω της συμμετοχής στο κίνημα και στις συλλογικές διαδικασίες αλλάζουν συνειδήσεις, το κόμμα των Μαύρων Πανθήρων (Black Panther Party, τη συνέχεια BPP) τράβηξε για πρώτη φορά την προσοχή της μαύρης κοινότητας και των κρατικών αρχών την άνοιξη του 1967. Οργάνωσε πορεία κατά του νόμου Milford, που απαγόρευε στους πολίτες να κυκλοφορούν δημόσια με απασφαλισμένα όπλα. Κατά τη διάρκεια της διαμαρτυρίας, κάποιοι από τους οπλοφόρους συγκεντρωμένους, εισέβαλαν στο τοπικό κοινοβούλιο του Sacramento και συνελήφθησαν. Η τολμηρή και πρωτόγνωρη πράξη κατάφερε να κάνει το κόμμα ευρύτερα γνωστό, να γίνει σημείο εκκίνησης ενός πρώτου κύματος μαζικοποίησης και να στρέψει την προσοχή στα δέκα προγραμματικά σημεία, που είχαν συνταχθεί από τους Newton και Seale όταν ίδρυσαν το Κόμμα.

Προκειμένου να δώσει απάντηση στην αστυνομική βία και τρομοκρατία, καθημερινό στοιχείο της ζωής των αφρο-αμερικάνων αλλά και να προβάλλει έναν οργανωμένο, μη-ειρηνικό τρόπο παρέμβασης σε σχέση με τα ασυντόνιστα βίαια ξεσπάσματα της μαύρης κοινότητας, το BPP, της προσέφερε προστασία. Φύλαγε με όπλα τις κατοικημένες από μαύρους γειτονιές και τα παραρτήματα του κόμματος, ανέλαβε την αυτοάμυνα των ανυπεράσπιστων έγχρωμων από τις παρενοχλήσεις που δέχονταν από την αστυνομία.

Οι δράσεις αυτές δεν έμειναν αναπάντητες από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς του κράτους και βίαιες συμπλοκές ανάμεσα σε μέλη του BPP και την αστυνομία, σύντομα είχαν γίνει συνηθισμένο φαινόμενο. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης παρουσίαζαν το κόμμα ως οργάνωση εξτρεμιστών, εγκληματιών οπλοφόρων, τα μέλη ως βίαιους, επικίνδυνους

κομμουνιστές. Φυσικά το τελευταίο και μετά την εποχή του McCarthy, εξακολουθούσε να είναι εξαιρετικά αποτρόπαιος χαρακτηρισμός.

Το 1968, ο Bobby Hutton, πρώτο επίσημο μέλος των Μαύρων Πανθήρων, σκοτώνεται σε ηλικία 18 χρόνων από σφαίρες αστυνομικού. Την ίδια χρονιά φυλακίζεται ο Huey Newton, κατηγορούμενος για τη δολοφονία ενός αστυνομικού, την οποία όμως αρνείται κατηγορηματικά. Η φυλάκιση στελεχών και απλών μελών του BPP υπό την κατηγορία δολοφονίας ή πρόκλησης σοβαρής σωματικής βλάβης, στηριζόμενη σε καταθέσεις αστυνομικών και χωρίς την ύπαρξη αποδεικτικών στοιχείων, γίνεται πάγια τακτική αντιμετώπισης του κόμματος εκ μέρους των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Η περίπτωση της τότε 19χρονης Joan Bird, μέλος της BPP, η οποία συνελήφθη μετά από έλεγχο της αστυνομίας τον Ιανουάριο του 1969, είναι χαρακτηριστική:

«Βρισκόμουν μαζί με δύο συντρόφους σε ένα ακινητοποιημένο όχημα. Σύντομα μας πλησίασαν δύο αστυνομικοί. Οι σύντροφοι τους εξήγησαν την κατάστασή μας. Μέσα σε αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα άκουσα πυροβολισμούς. Η άμεση αντίδρασή μου ήταν να σκύψω [...]. Αφ' ότου οι πυροβολισμοί είχαν σταματήσει η αστυνομία πλησίασε το αυτοκίνητο βαριά οπλισμένη, με τράβηξε έξω και άρχισε να με βράει, να με κλωτσάει και να με βρίζει. Έπειτα μου πέρασε χειροπέδες, με συνέλαβε και με πήγε στο 34 αστυνομικό τμήμα. Εκεί ξεκίνησαν οι 19 πιο τρομακτικές ώρες ολόκληρης της ζωής μου. Παρενοχλήθηκα από την αστυνομία, βρέθηκα αντιμέτωπη με ρατσιστικές συμπεριφορές και άκουγα διαρκώς απειλές κατά της ζωής μου. Μετά από 19 ώρες κράτησης και χωρίς να μου δοθεί το δικαίωμα να επικοινωνήσω με το δικηγόρο μου, οδηγήθηκα στο δικαστήριο. [...] Εκεί κατηγορήθηκα για συνωμοσία με δολοφονική πρόθεση, για ανθρωποκτονία, απόπειρα ανθρωποκτονίας και εγκληματική επίθεση.» [10]

Η περιγραφή του περιστατικού και η - μη επεξεργασμένη με photoshop - φωτογραφία του παραμορφωμένου από την κακοποίηση προσώπου της νεαρής, δημοσιεύθηκαν το Φεβρουάριο 1969 στην εφημερίδα του Κόμματος.

«Η κύριος ρόλος του Κόμματος είναι να αφυπνίσει το λαό και να του διδάξει τη στρατηγική μέθοδο της αντίστασης στις δομές εξουσίας» [11]

Η ένοπλη αυτοάμυνα και προστασία της μαύρης κοινότητας, αποτελούσε ένα μόνο κομμάτι της προσπάθειας του BPP να εμποδίσει τη φυσική εξόντωση των μελών της μαύρης κοινότητας καθώς, όπως περιγράφει ο Huey Newton, «Το αυθεντικό όραμα του Κόμματος των Μαύρων Πανθήρων ήταν το ξετύλιγμα ενός σωστικού σχοινού για το λαό, μέσω της εξυπηρέτησης των αναγκών του και την προστασία από τους καταπιεστές του... Γνωρίζαμε πως αυτή η στρατηγική θα είχε ως αποτέλεσμα την ανύψωση της συνείδησης του κόσμου και την υποστήριξή του (προς εμάς) [...] Ο μόνος λόγος για τον οποίο το Κόμμα [...] υπάρχει είναι τα δέκα σημεία (...). Το πρόγραμμά μας δεν θα είχε κανένα νόημα και θα ήταν ασήμαντο αν δεν υπήρχαν τα κοινοτικά προγράμματα.» [12]

Πρώτο και εξαιρετικά επιτυχημένο κοινοτικό πρόγραμμα ήταν το πρόγραμμα για δωρεάν πρωινό (Free Breakfast Program) που ξεκίνησε το 1969. Υπό τη συμμετοχή 22 τοπικών παραρτημάτων του κόμματος, μόνο το μήνα Νοέμβρη εκείνης της χρονιάς, χορηγήθηκαν πάνω από 20.000 γεύματα σε μαθητές και μαθήτριες σε φτωχογειτονιές κατοικημένες από αфро-αμερικάνους της χώρας[13]. Την ίδια χρονιά το BPP εγκαινίασε κοινωνικά ιατρεία στις πόλεις Kansas City, Seattle, Los Angeles, Berkeley, New Haven, Portland, Chicago,

Rockford, Boston, Philadelphia και New York[14].

Το BPP κατά τα χρόνια της ύπαρξής του, κατάφερε να στήσει και να λειτουργήσει πάνω από 20 κοινοτικά προγράμματα, τα οποία μεταξύ άλλων προσέφεραν στις τοπικές κοινότητες δωρεάν σίτιση, ενδυμασία, νομική βοήθεια, ακόμα και απεντομώσεις και άλλες μορφές βοήθειας στο σπίτι[15]. Στόχος και αποτέλεσμα αυτών των προγραμμάτων επιβίωσης δεν ήταν μονάχα η βελτίωση των συνθηκών ζωής της μαύρης κοινότητας, αλλά και η εκπαίδευση των ίδιων των μελών του BPP μέσω της αδιαμεσολάβητης επαφής με τις πραγματικές ανάγκες του κόσμου και τις υπαρκτές συνθήκες πολιτικοποίησης και ριζοσπαστικοποίησης εκείνου του τμήματος της κοινωνίας, η χειραφέτηση και απελευθέρωση του οποίου αποτελεί λόγο ύπαρξης της Αριστεράς.

Η πεποίθηση πως η παιδεία και η μόρφωση είναι όπλα για όσους αγωνίζονται, οδήγησε το BPP στη δημιουργία «σχολείων απελευθέρωσης» [16] στα οποία παιδιά της μαύρης κοινότητας διδάσκονταν τα δέκα προγραμματικά σημεία, την πολιτισμική κληρονομιά των αфро-αμερικάνων και την πραγματική ιστορία της χώρας τους.[17] Το πιο ολοκληρωμένο και επιτυχημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του BPP ήταν το κοινοτικό σχολείο του Oakland[18], το οποίο προσέφερε δωρεάν εκπαίδευση στα παιδιά έγχρωμων και λευκών φτωχών για περισσότερο από μια δεκαετία.

Για να κατανοήσουμε την χρησιμότητα ή - ανάλογα με την οπτική γωνία - την επικινδυνότητα μίας επαναστατικής εκπαιδευτικής δομής, αρκεί να θυμηθούμε «ότι ο Ιδεολογικός Μηχανισμός του Κράτους που κυριαρχεί σήμερα στις ώριμες καπιταλιστικές κοινωνίες, μετά από βίαιη πολιτική και ιδεολογική ταξική πάλη ενάντια στον παλιό κυρίαρχο Ιδεολογικό Μηχανισμό του Κράτους, είναι ο σχολικός Ιδεολογικός Μηχανισμός του Κράτους» [19] καθώς στο σχολείο μαθαίνουμε «τη συμπεριφορά (...) που πρέπει να έχει ο καθένας, ανάλογα με τη θέση που “προορίζεται” να καταλάβει μέσα στον καταμερισμό της εργασίας: κανόνες ηθικής, κανόνες επαγγελματικής συνείδησης και πολιτικής αγωγής, που πάει να πει, πιο καθαρά, κανόνες για το σεβασμό του κοινωνικού – τεχνικού καταμερισμού της εργασίας, και τελικά κανόνες της τάξης πραγμάτων που έχει επιβληθεί από την ταξική κυριαρχία» [20]

«Το BPP αποτελεί αδιαμφισβήτητα την μεγαλύτερη απειλή για την εσωτερική ασφάλεια της χώρας»[21]

Η εκτίμηση αυτή του J. Edgar Hoover, αποτυπωμένη σε εσωτερικό σημείωμα του FBI, πρέπει να διαβαστεί υπό το πρίσμα της κοινωνικής χρησιμότητας και αποτελεσματικότητας του κόμματος[22]. Οι Μαύροι Πάνθηρες, σε αντίθεση με άλλες οργανώσεις που δραστηριοποιούνταν για την πολιτική ισότητα και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης της μαύρης κοινότητας, έδιναν απαντήσεις όχι μέσω ενός αντίστροφου ρατσισμού, εθνικισμού ή μέσω του φαντασιακού ενός υποτιθέμενα αυθεντικά αφρικανικού πολιτισμού[23], αλλά αντιλήφθηκαν, πως ο ρατσισμός, η καταστολή και ο κοινωνικός αποκλεισμός δεν μπορούν να κατανοηθούν παρά μόνο στο πλαίσιο του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και των σχέσεων εξουσίας που τον χαρακτηρίζουν.

Η οικοδόμηση ισχυρών δεσμών με τους αποκλεισμένους, η προσπάθεια αφύπνισης του επαναστατικού τους πνεύματος και η ενίσχυση της δυνατότητας των υποτελών κοινωνικών τάξεων να πάρουν τις ζωές τους στα χέρια τους, δεν μπορούσε να καταπολεμηθεί από το κράτος αποκλειστικά με κατασταλτικά μέσα. Έτσι, προκειμένου να ανακοπεί περαιτέρω αναδίπλωση της κοινωνικής απήχησης του BPP, το FBI επανενεργοποίησε έναν μηχανισμό,

που στο παρελθόν, συγκεκριμένα στην εποχή McCarthy, είχε αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματικός στην προσπάθεια εξόντωσης του εσωτερικού εχθρού: το σχέδιο αντικατασκοπείας COINTELPRO (COunter INTELLigence PROgram).

Στόχος του FBI δεν ήταν απλά η κατασκοπεία των ανατρεπτικών πολιτικών σχηματισμών, αλλά μέσω της δυσφήμισης και διατάραξης, να υπονομευθεί η εμπιστοσύνη της κοινωνικής βάσης προς αυτούς. Κομμάτι του προγράμματος ήταν η στοχευμένη διαρροή ψευδών πληροφοριών με σκοπό να χαρακτηριστούν πράκτορες οι πραγματικοί αγωνιστές και το αντίστροφο. Με την βοήθεια των μέσων ενημέρωσης, τη δημοσίευση ψεύτικων φυλλαδίων και άλλου υλικού, με παραπληροφόρηση σχετικά με συναντήσεις και εκδηλώσεις καθώς και με ομάδες «αγανακτισμένων πολιτών» [24], καθοδηγούμενες από κυβερνητικούς πράκτορες με στόχο την δημιουργία αντιπαλότητας προς τις/τους ακτιβίστριες/ακτιβιστές.

Η στρατηγική αυτή, επέφερε αποτελέσματα όχι μονάχα αποθαρρύνοντας τις κοινωνικές ομάδες, στις οποίες απευθύνονταν οι Μαύροι Πάνθηρες, από το συστρατευθούν με το BPP. Κατάφερε περαιτέρω, να σπείρει τη δυσπιστία, το φόβο και την αντιπαλότητα ανάμεσα στα μέλη του BPP. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της απαγωγής και δολοφονίας του Alex Rakley από μέλη του Κόμματος, αφ' ότου είχαν γεννηθεί υποψίες πως ήταν πληροφοριοδότης του FBI. Η πλήρη έκταση του προγράμματος αντικατασκοπείας[25] παραμένει άγνωστη και 31 χρόνια μετά τη διάλυση του Κόμματος των Μαύρων Πανθήρων[26], φαίνεται ωστόσο να έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην εξασθένηση της πολιτικής του αποτελεσματικότητας του Κόμματος.

Αντί επιλόγου

Η στάση του κρατικού μηχανισμού και των συνεργών του απέναντι στον ειρηνικό αγώνα του κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα αποδεικνύει, πως η βία δεν είναι επιλογή των υποτελών, ούτε είναι ουδέτερη. Αντιθέτως, καθορίζεται από το κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εξελίσσεται, από τους μηχανισμούς, δηλαδή το «οπλοστάσιο» το οποίο έχουν στη διάθεση τους εκείνοι που την ασκούν.

Η μελέτη της διαδρομής τόσο του πασιφιστικού κινήματος όσο του Κόμματος των Μαύρων Πανθήρων μας φέρνει αντιμέτωπους/ες με ερωτήματα, τα οποία πάνω από τρεις δεκαετίες μετά τη διάλυση του BPP δεν έχουν πάψει να είναι επίκαιρα: Ποιος είναι ο αντίπαλος; Ποια τα όπλα του; Ποια η τακτική που επιλέγει να ακολουθήσει την εκάστοτε στιγμή;

Η απάντηση αυτών των ερωτημάτων, που περνάει μέσα από τη συγκεκριμένη ανάλυση μιας συγκεκριμένης κατάστασης, είναι προϋπόθεση για τη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής και επικίνδυνης για τον αντίπαλο στρατηγικής της Αριστεράς.

Με τα λόγια της Assata Shakur:

«Ο καθένας και η καθεμιά από εμάς που είδε τους ηγέτες μας να δολοφονούνται, το λαό μας να πυροβολείται εν ψυχρό, αισθανόταν την ανάγκη και επιθυμία να αντεπιτεθεί. Ένα από τα πιο σκληρά μαθήματα που έπρεπε να μάθουμε είναι πως ο επαναστατικός αγώνας είναι περισσότερο επιστημονικός παρά συναισθηματικός... Οι αποφάσεις δεν μπορούν να βασίζονται απλώς στην αγάπη ή στον θυμό.» [27]

Δείτε

The Black Power Mixtape 1967 – 1975 (2011)

Free Angela Davis and All Political Prisoners (2012)

- [1] Mississippi Goddamn, τίτλος τραγουδιού της Nina Simone (στοίχοι και μουσική της ίδιας)
- [2] Der Spiegel: Schwarz gegen Weiß. Amerikas zweiter Bürgerkrieg. 33/1967 (Λευκοί εναντίον Μαύρων: Ο δεύτερος εμφύλιος της Αμερικής, περιοδικό Der Spiegel 33/1967)
- [3] Ομιλία Martin Luther King Jr. “Έχω ένα όνειρο“, Washington, 23.08.1963
- [4] Nigger στο πρωτότυπο κείμενο
- [5] Erfolg für Präsident Johnson, Die Zeit, 14.02.1964 (Επιτυχία του προέδρου Johnson, Εφημερίδα Die Zeit)
- [6] Der Spiegel: Schwarz gegen Weiß. Amerikas zweiter Bürgerkrieg. 33/1967 (Λευκοί ενάντια Μαύρων: Ο δεύτερος εμφύλιος της Αμερικής, περιοδικό Der Spiegel 33/1967)
- [7] Der Spiegel 33/1967
- [8] „Violence is man re-creating himself“ Frantz Fanon
- [9] Stokely Carmichael, 1967. Black Power Mixtape „conscious“ στο πρωτότυπο
- [10] The Black Panther Newspaper, Vol 2, Number 23, 17 February 1969.
- [11] Huey Newton, The Black Panther Newspaper, Vol 2, Number 23, 17 February 1969, σ. 5.
- [12] Huey Newton, „On the defection of Eldridge Cleaver“ Alkebulan 2007: 28.
- [13] Alkebulan Paul (2007): Survival, Pending, Revolution. The History of the Black Panther Party. The University of Alabama Press, Tuscaloosa. σ. 32
- [14] Alkebulan 2007: 35
- [15] Βλέπε David Hilliard (editor) (2008) The Black Panther Party, Service to the People Programs, Published by the Huey P. Newton Foundation
- [16] Liberation schools
- [17] Διδάσκονταν όσα παρέλειπαν να αναφέρουν τα βιβλία ιστορίας που διδάσκονταν στα δημόσια σχολεία των ΗΠΑ, μεταξύ άλλων και ότι οι μαύροι στρατιώτες που έπεφταν νεκροί στον πόλεμο της “χώρας των ελεύθερων και πατρίδας των τολμηρών” κατά του σφαγέα των Εβραίων, στην πατρίδα αυτή κηδεύονταν λόγω του φυλετικού διαχωρισμού, σε ξεχωριστά νεκροταφεία από τους λευκούς Αμερικάνους.

[18] Oakland Community School, <http://www.erickahuggins.com/OCS.html>

[19] Αλτουσέρ Λουί: Ιδεολογία και Ιδεολογικοί μηχανισμοί του Κράτους. Θέσεις, Εκδόσεις Θεμέλιο 1999: 91.

[20] Αλτουσέρ 1999, σ. 74.

[21] J Edgar Hoover: Hoover and the FBI
http://www.pbs.org/hueypnewton/people/people_hoover.html

[22] Hoover and the FBI http://www.pbs.org/hueypnewton/people/people_hoover.html

[23] Tracey A. Matthews (2001): "No One Ever Asks What a Man's Role in the Revolution is". Gender Politics and Leadership in the Black Panther Party, 1966-1971. Σε: Sisters in Struggle. African-American Women in the Civil Rights- Black Power Movement, σ. 232ff.

[24] Der Spiegel 33/1967

[25] Μέλη του BPP ισχυρίζονται πως κομμάτι του προγράμματος ήταν ακόμα και ειδικές συμφωνίες με μεγαλεμπόρους ναρκωτικών, προκειμένου να "πλημμυρίσουν" με φθηνά ναρκωτικά τα γκέτο, που αποτελούσαν το θεμέλιο των Μαύρων Πανθήρων, με στόχο τον εκφυλισμό του αγώνα τους και την συκοφάντηση του σκοπού τους.

[26] Alkebulan 2007, σ. xii

[27] Alkebulan 2007, σ. 127